

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 333/2021
25.02.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина, Марине Милановић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Ивковић, адвокат из ..., против тужених „Железнице Србије“ А.Д. из Београда и „Инфраструктура железнице Србије“ А.Д. из Београда, ради накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, одлучујући о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2688/20 од 18.09.2020. године, на седници одржаној 25.02.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2688/20 од 18.09.2020. године, као изузетно дозвољеној ревизији.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2688/20 од 18.09.2020. године и пресуда Основног суда у Крагујевцу П1 1301/19 од 11.02.2020. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Основни суд у Крагујевцу, пресудом П1 1301/19 од 11.02.2020. године, одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени да солидарно исплате тужиоцу на име накнаде за топли оброк износ од 102.878,78 динара за период од 24.07.2014. године до 31.08.2015. године, са припадајућом каматом на одређене новчане износе (све ближе одређено у ставу првом изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени да солидарно исплате тужиоцу на име накнаде за регрес износ од 22.041,56 динара за 2014. годину са законском затезном каматом (све ближе одређено у ставу другом изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени „Инфраструктура железнице Србије“ да исплати тужиоцу на име накнаде за топли оброк износ од 178.119,11 динара за период од 01.09.2015. године до 24.07.2017. године, са припадајућом каматом на одређене новчане износе (све ближе одређено у ставу трећем изреке). Одбио је као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужени „Инфраструктура железнице Србије“ да исплати тужиоцу на име накнаде за регрес износ од 100.413,31 динар, за 2015. и 2016. годину, са законском затезном каматом на одређене новчане износе (све ближе одређено у

ставу четвртом изреке). Одлучио је да свака странка сноси своје трошкове поступка (став пети изреке).

Апелациони суд у Крагујевцу, пресудом Гж1 2688/20 од 18.09.2020. године, одбио је као неосновану жалбу тужиоца и потврдио пресуду Основног суда у Крагујевцу П1 1301/19 од 11.02.2020. године (став први изреке). Одбио је захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезу тужени да накнаде тужиоцу трошкове поступка по жалби (став други изреке).

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужилац је благовремено изјавио ревизију, као посебну, због погрешне примене материјалног права, на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Врховни касациони суд је на основу члана 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС, 55/14, 87/18 и 18/20), оценио да је ревизија тужиоца изузетно дозвољена, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана.

У поступку пред нижестепеним судовима није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности, на основу члана 408. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био у радном односу код туженог „Железнице Србије“ до 01.09.2015. године. Уговором о раду, а ни анексима истог, није била уговорена висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора. Одлуком Владе Републике Србије код туженог АД „Железнице Србије“ извршене су статусне промене издвајањем уз оснивање нових акционарских друштава, међу којима је и тужени „Инфраструктура железнице Србије“, која друштва су стекла својство правних лица 10.08.2015. године. После извршених статусних промена туженог АД „Железнице Србије“, тужилац је 01.09.2015. године закључио анекс уговора о раду са туженим „Инфраструктура железнице Србије“. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке обрачуната је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и за регрес за коришћење годишњег одмора применом Општег колективног уговора из 1995. године, на чију примену је упућивао Колективни уговор за Јавно железничко транспортно предузеће „Београд“ из 1995. године и иста одговара износима ближе одређеним у изреци побијане пресуде.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, одбијен је тужбени захтев тужиоца ради накнаде штете за топли оброк и регрес (ближе одређене у ставу првом, другом, трећем и четвртом изреке првостепене пресуде).

Другостепени суд је закључио да, иако је новелираном одредбом члана 118. став 2. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05 ... 75/14), изричито предвиђено да висина трошкова за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин, мора бити изражена у новцу, Колективни уговор код тужених из 2015. године задржао је исто нормативно решење, као и Анекс колективног уговора из 2006. године, јер је њиме уговорено да је накнада ових трошкова саставни део цене једног радног сата, о чему су учесници овог Колективног уговора дали и аутентично

тумачење, али ни овај Колективни уговор, а ни његове одредбе о начину регулисања ових спорних накнада и висини истих нису били предмет оцене уставности и законитости, те се ради о важећим општим актима. Утврђивање висине предметних потраживања применом Општег колективног уговора из 1995. године, на чију примену је упућивао Колективни уговор за Јавно железничко транспортно предузеће „Београд“ из 1995. године, који није био у примени током спорног периода из ове парнице није прихватљив јер представља повреду једног од основних начела правног поретка, начело временског важења закона (и других општих аката), због чега није било места усвајању тако опредељеног тужбеног захтева тужиоца. Затим, да сама чињеница да висина спорних трошкова није номинално изражена у обрачунима зарада тужиоца не значи, да је послодавац ово право ускратио запосленом, јер је исто слободном вољом учесника колективног преговарања баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених.

Међутим, овакав закључак не може се прихватити као правилан, зато што је погрешно примењено материјално право, на који разлог овај суд пази и по службеној дужности на основу члана 408. ЗПП, због чега је и чињенично стање непотпуно утврђено.

Наиме, Законом о раду је прописано право запосленог на накнаду трошкова у вези са радом („Службени гласник РС“, број 24/05, са изменама и допунама), и то за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин и за регрес за коришћење годишњег одмора (члан 118. став 1. тачка 5. и 6. Закона о раду). Ово право мора бити исказано у обрачунским листама за све запослене. Од 01.01.2006. године послодавцима је остављена могућност да својим актима о расподели зараде могу уговорити мањи или већи износ регреса и топлог obroка, од оног који је предвиђен општим Колективним уговором и Законом о раду, али само уколико су донели одлуку којом су предвидели висину регреса и топлог obroка. Висина трошкова на име регреса за годишњи одмор и на име трошкова за исхрану у току рада, мора бити одређена линеарно за све запослене, односно ови трошкови морају бити исплаћени свим запосленима у истом износу, без обзира на стручну спрему, звање и радно место.

Стога се не може прихватити закључак другостепеног суда, да сама по себи чињеница да висина спорних трошкова није номинално изражена у обрачунима зарада тужиоца, не значи да је послодавац ово право ускратио запосленом, јер исто слободном вољом учесника колективног преговарања било баш тако уговорено, као саставни део основне зараде запослених.

У поновном поступку, првостепени суд ће поступајући по примедбама на које је указано овим решењем, ради правилне примене материјалног права, правилно утврдити чињенично стање у погледу висине накнаде за исхрану у току рада и регреса, а која мора бити одређена у истом номиналном износу за све запослене без обзира на њихово радно место, коефицијент за обрачун и исплату зараде и њихову стручну спрему и донети нову, правилну и закониту одлуку.

Како су укинуте другостепена и првостепена пресуда у погледу главног захтева, то је укинута и одлука о трошковима поступка, с обзиром на то да се предмет у укинутом делу враћа на поновно суђење и да ће о трошковима поступка поводом ревизије, заједно са осталим трошковима бити одлучено у коначној одлуци на основу члана 153. и 154. у вези одредбе члана 165. став 3. ЗПП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу члана 404. и 416. став 2. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

**За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић**